

Қазақстан Республикасының Үкіметі туралы

Қазақстан Республикасының 1995 жылғы 18 желтоқсандағы № 2688 Конституциялық заңы.

МАЗМҰНЫ

Осы Конституциялық заң Қазақстан Республикасының Конституциясына сәйкес Қазақстан Республикасы Үкіметінің құзыретін, ұйымдастырылуы мен қызметінің тәртібін белгілейді.

Ескерту. Тақырып пен кіріспе жаңа редакцияда – ҚР 1999.05.06. № 379 Конституциялық Заңымен.

I ТАРАУ. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

1-бап. Қазақстан Республикасы Үкіметінің мәртебесі

Үкімет алқалы орган болып табылады, Қазақстан Республикасының атқарушы билігін жүзеге асырады, атқарушы органдардың жүйесін басқарады және олардың қызметіне басшылық жасайды.

Ескерту. 1-бапқа өзгерту енгізілді – ҚР 2007.06.19. № 267 Конституциялық Заңымен

2-бап. Республика Үкіметі қызметінің құқықтық негізі

Үкімет Республика Конституциясының, осы Конституциялық заңның, Республиканың заңдары мен өзге де нормативтік актілерінің негізінде және оларды орындау үшін іс-қимыл жасайды.

Ескерту. 2-бапқа өзгерту енгізілді – ҚР 1999.05.06. № 379 Конституциялық Заңымен

3-бап. Қазақстан Республикасы Үкіметінің құрылуы, құрылымы және құрамы

1. Үкіметті Республика Президенті Қазақстан Республикасының Конституциясында көзделген тәртіппен құрады.

2. Үкіметтің құрылымы мен құрамы туралы ұсыныстарды Премьер-Министр тағайындалғаннан кейін он күн мерзімде Республика Премьер-Министрі Республика Президентіне енгізеді.

3. Үкіметтің құрылымын министрліктер құрайды.

4. Үкіметтің құрамына Үкімет мүшелері - Республиканың Премьер-Министрі, оның орынбасарлары, министрлер және Республиканың өзге де лауазымды адамдары кіреді.

Ескерту. 3-бап жаңа редакцияда - ҚР 1999.05.06. № 379 Конституциялық Заңымен; өзгеріс енгізілді - ҚР 15.06.2017 № 75-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен бастап қолданысқа енгізіледі) Конституциялық заңымен.

3-1-бап. Қазақстан Республикасының Үкіметі мүшесінің ант беруі

1. Қазақстан Республикасы Үкіметінің мүшесі Қазақстан халқына және Президентіне мынадай мазмұнда ант береді:

"Қазақстан Республикасының халқы мен Президенті алдында өз Отаным - Қазақстан Республикасының экономикалық және рухани даму ісіне барлық күш-жігерім мен білімімді жұмсауға, мемлекеттің Конституциясы мен заңдарын қатаң сақтауға, өзімнің барлық іс-әрекетімде заңдылық пен әділеттік, азаматтық, ұлтаралық және конфессияаралық татулық принциптерін ұстануға, Қазақстан халқына адал қызмет етуге, өз елімнің мемлекеттілігі мен дүниежүзілік қоғамдастықтағы беделін нығайта беруге салтанатты түрде ант беремін. Ант етемін."

2. Үкімет мүшелерінің антын Республика Президенті өзі белгілейтін тәртіппен қабылдайды.

Ескерту. Жаңа 3-1-баппен толықтырылды - ҚР 1999.05.06. № 379 Конституциялық Заңымен; өзгеріс енгізілді - ҚР 15.06.2017 № 75-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен бастап қолданысқа енгізіледі) Конституциялық заңымен.

4-бап. Республика Үкіметінің өкілеттік мерзімі

1. Республика Үкіметі Парламент Мәжілісінің өкілеттік мерзімі шегінде жұмыс істейді және жаңадан сайланған Республика Парламенті Мәжілісінің алдында өз өкілеттігін доғарады.

2. Үкіметтің өкілеттікті доғаруы оның мүшелерінің өкілеттігі тоқтатылғанын білдіреді.

3. Республика Үкіметінің жаңа құрамы бекітілгенге дейін Республика Үкіметі өз міндеттерін атқара береді.

4. Үкімет осы Конституциялық заңның 5 және 6-баптарында көзделген Үкімет орнынан түскен және өкілеттігін тоқтатқан жағдайларда да өз өкілеттігін доғарады.

Ескерту. 4-бап жаңа редакцияда - ҚР 15.06.2017 № 75-VI Конституциялық заңымен (алғашқы ресми жарияланған күнінен бастап қолданысқа енгізіледі).

5-бап. Республика Үкіметінің орнынан түсуі

1. Егер өздеріне жүктелген функцияларды одан әрі жүзеге асыру мүмкін емес деп санайтын болса, Үкімет және оның кез-келген мүшесі Республика Президентіне өзінің орнынан түсуі туралы мәлімдеуге хақылы. Үкімет жүргізіп отырған саясатпен келіспейтін немесе оны жүргізбей отырған Үкімет мүшелері де орнынан түседі.

2. Республика Конституциясында көзделген жағдайларда Парламент Мәжілісі немесе Парламент Үкіметке сенімсіздік білдіретін болса, Үкімет өзінің орнынан түсуі туралы Республика Президентіне мәлімдейді. Республика Президенті орнынан түсуді қабылдау немесе қабылдамау туралы мәселені он күн мерзімде қарайды.

3. Орнынан түсуді қабылдау Үкіметтің немесе оның тиісті мүшесінің өкілеттігі тоқтатылғанын білдіреді. Премьер-Министрдің орнынан түсуін қабылдау бүкіл Үкіметтің өкілеттігі тоқтатылғанын білдіреді.

4. Үкіметтің немесе оның мүшесінің орнынан түсуі қабылданбаған ретте, Президент оған өз міндеттерін одан әрі жүзеге асыра беруді тапсырады.

Ескерту. 5-бапқа өзгерту енгізілді - Қазақстан Республикасының 1999.05.06. № 379, 2007.06.19. № 267 Конституциялық Заңдарымен.

6-бап. Республика Президентінің бастамасымен Республика Үкіметінің өкілеттігін тоқтату

1. Республика Президенті өз бастамасымен Үкіметтің өкілеттігін тоқтату туралы шешім қабылдауға және оның кез-келген мүшесін қызметінен босатуға хақылы.

2. Премьер-Министрдің қызметінен босатылуы бүкіл Үкіметтің өкілеттігі тоқтатылғанын білдіреді.

2-1. Үкімет жүргізіп отырған саясатпен келіспейтін немесе оны жүргізбей отырған Үкімет мүшелері атқарып келген қызметінен босатылуға тиіс.

Ескерту. 6-бапқа өзгерту енгізілді – ҚР 1999.05.06. № 379 Конституциялық Заңымен

7-бап.

Ескерту. 7-бап алып тасталды – ҚР 2007.06.19. № 267 Конституциялық Заңымен.

8-бап. Республика Үкіметінің құрамында болуға байланысты шектеулер

Республика Үкіметі мүшелерінің:

- 1) өкілді органның депутаттары болуға;
- 2) оқытушылық, ғылыми немесе өзге шығармашылық қызметтерден басқа ақы төленетін қызметтер атқаруға;
- 3) кәсіпкерлікпен шұғылдануға;
- 4) Үкімет шешімдерімен белгіленген жағдайларда жарғылық капиталына мемлекет қатысатын коммерциялық ұйымдарды қоспағанда, коммерциялық ұйымның басшы органының немесе байқаушы кеңесінің құрамына кіруге хақы жоқ.

Ескерту. 8-бапқа өзгерту енгізілді - Қазақстан Республикасының 2007.06.19. № 267 Конституциялық Заңымен.

II ТАРАУ. РЕСПУБЛИКА ҮКІМЕТІНІҢ ҚҰЗЫРЕТІ, АКТІЛЕРІ, ЕСЕПТІЛІГІ ЖӘНЕ ЖАУАПКЕРШІЛІГІ

9-бап. Республика Үкіметінің құзыреті

Республика Үкіметі:

1) мемлекеттің әлеуметтік-экономикалық саясатының, оның қорғаныс қабілетінің, қауіпсіздігінің, қоғамдық тәртіпті қамтамасыз етудің негізгі бағыттарын әзірлейді және олардың жүзеге асырылуын ұйымдастырады;

2) алып тасталды – ҚР 19.04.2023 № 222-VII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Конституциялық заңымен;

3) әлеуметтік-экономикалық даму болжамын мақұлдайды;

4) Республиканың сыртқы саясатын жүргізу жөніндегі шараларды тұжырымдайды;

5) Парламентке республикалық бюджетті және оның атқарылуы туралы есепті ұсынады, бюджеттің атқарылуын қамтамасыз етеді;

5-1) Республикалық бюджет комиссиясын құрады, ол туралы ережені бекітеді, оның құрамын айқындайды;

5-2) Қазақстан Республикасының Президентімен келісу бойынша мемлекеттік жоспарлау жүйесін айқындайды және мемлекеттік бағдарламаларды бекітеді;

5-3) республикалық бюджеттің атқарылуы туралы жылдық есепті жасау және ұсыну тәртібін айқындайды;

6) Республиканың қаржы жүйесін нығайту жөніндегі шараларды әзірлейді және жүзеге асырады; мемлекеттік валюта, қаржы ресурстары мен материалдық ресурстарды жасақтау және пайдалану кезінде заңдылықтың сақталуын мемлекеттік бақылауды қамтамасыз етеді;

7) алып тасталды – ҚР 19.04.2023 № 222-VII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Конституциялық заңымен;

8) мемлекеттік баға белгілеу саясатын тұжырымдайды; мемлекет реттейтін бағалар қолданылатын өнімдер, тауарлар және көрсетілетін қызметтер номенклатурасын белгілейді;

9) мемлекеттік меншікті басқаруды ұйымдастырады, оны пайдалану жөніндегі шараларды тұжырымдайды және жүзеге асырады, мемлекеттік меншік құқығын қорғауды қамтамасыз етеді;

10) еңбекке ақы төлеу, азаматтардың әлеуметтік қорғалуы, мемлекеттік әлеуметтік қамсыздандыру мен әлеуметтік сақтандыру жүйесін және шарттарын қалыптастырады;

10-1) Республика Президентімен келісу бойынша мемлекеттік бюджет есебінен қамтылатын барлық органдар үшін қаржыландырудың және қызметкерлердің еңбегіне ақы төлеудің бірыңғай жүйесін бекітеді;

11) мемлекеттік өңірлік саясаттың негізгі бағыттарын тұжырымдайды; өңіраралық проблемалар мен өңірлердің әлеуметтік-экономикалық даму мәселелерін шешуді қамтамасыз етеді;

12) ғылым мен техниканы дамыту, жаңа технологияларды енгізу жөніндегі мемлекеттік саясатты қалыптастырады;

13) табиғи ресурстар мен қоршаған табиғи ортаны ұтымды пайдалануды және қорғауды қамтамасыз ету жөніндегі іс-шараларды әзірлейді және жүзеге асырады;

14) құқықтық саясаттың іске асырылуын қамтамасыз етеді; азаматтардың құқықтары мен бостандықтарын сақтау және қорғау, заңдылық пен құқық тәртібін, Республиканың қауіпсіздігі мен қорғаныс қабілетін, Республиканың аумақтық тұтастығын және мемлекеттік шекараларының күзетілуін қамтамасыз ету жөніндегі шараларды әзірлейді және іске асырады;

15) келіссөздер жүргізу және үкіметаралық келісімдерге қол қою туралы шешімдер қабылдайды; Республиканың шет мемлекеттермен, халықаралық және өңірлік

ұйымдармен өзара қарым-қатынасын дамытуды қамтамасыз етеді; сыртқы экономикалық саясатты іске асыру жөніндегі шараларды тұжырымдайды; сыртқы сауданы дамыту жөнінде шаралар қолданады; халықаралық қаржы ұйымдарымен ынтымақтастықты және өзара іс-қимыл жасауды жүзеге асырады;

16) өзіне Конституциямен, заңдармен және Президент актілерімен жүктелген өзге де функцияларды орындайды.

Ескерту. 9-бап жаңа редакцияда - ҚР 29.09.2014 № 238-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); өзгерістер енгізілді - ҚР 15.06.2017 № 75-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен бастап қолданысқа енгізіледі); 03.07.2017 № 85-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 19.04.2023 № 222-VII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 05.07.2024 № 109-VIII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Конституциялық заңдарымен

10-бап. Республика Үкіметінің актілері

1. Республика Үкіметі Республика Конституциясының, заңдарының, Президент актілерінің, өзге нормативтік құқықтық актілердің негізінде және оларды орындау үшін нормативтік және жеке қаулылар шығарады.

Халықтың өмірі мен денсаулығына, конституциялық құрылысқа, қоғамдық тәртіпті сақтауға, елдің экономикалық қауіпсіздігіне қатер төндіретін жағдайларға жедел ден қою мақсатында заң жобалары Парламентке енгізілген жағдайда, Үкіметтің заң күші бар уақытша қаулыларын Республика Үкіметі өз жауапкершілігімен қабылдауға құқылы, олар Парламент қабылдаған заңдар күшіне енгенге дейін немесе Парламент заңдарды қабылдамағанға дейін қолданыста болады.

2. Үкімет қаулылары Үкімет мүшелерінің жалпы санының көпшілік даусымен қабылданады. Үкімет қаулыларына Республика Премьер-Министрі қол қояды.

Үкіметтің заң күші бар уақытша қаулылары Үкімет мүшелері жалпы санының үштен екісінің даусымен қабылданады.

3. Республика Премьер-Министрі өкімдер шығарады. Премьер-Министрдің өкімдері әкімшілік-өкімдік, жедел және жеке-дара сипаттағы мәселелер бойынша шығарылады.

4. Өздерінің құзыреті шегінде қабылданған Үкіметтің заң күші бар уақытша қаулыларының, Үкімет қаулылары мен Республика Премьер-Министрі өкімдерінің Республиканың бүкіл аумағында міндетті күші болады.

5. Үкімет қаулылары мен Республика Премьер-Министрінің өкімдері Республика Үкіметінің Регламентінде белгіленген тәртіппен әзірленеді және қабылданады.

5-1. Үкіметтің заң күші бар уақытша қаулылары "Құқықтық актілер туралы" Қазақстан Республикасының Заңында, сондай-ақ Республика Үкіметінің актілерінде айқындалатын тәртіппен әзірленеді және қабылданады.

6. Үкімет қаулыларының күшін Республика Үкіметі жоя алады.

7. Премьер-Министр өкімдерінің күшін Республика Үкіметі және Премьер-Министрі жоя алады.

Ескерту. 10-бапқа өзгерістер енгізілді - ҚР 1999.05.06. № 379, 2007.06.19. № 267; 15.06.2017 № 75-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен бастап қолданысқа енгізіледі); 05.11.2022 № 156-VII (01.01.2023 бастап қолданысқа енгізіледі) Конституциялық заңдарымен.

11-бап. Республика Үкіметінің есептілігі мен жауапкершілігі

1. Үкімет өзінің қызметінде Конституцияда және осы Конституциялық заңда белгіленген нысандарда Республика Президентінің және Парламенттің алдында жауапты.

2. Үкімет мүшелері өз құзыретінің шегінде өз бетінше шешім қабылдайды, Республика Премьер-Министрінің алдында өздеріне бағынысты мемлекеттік органдардың жұмысы немесе өздеріне тапсырылған жұмыс аясы үшін дербес жауап береді.

3. Алып тасталды - ҚР 15.06.2017 № 75-VI Конституциялық заңымен (алғашқы ресми жарияланған күнінен бастап қолданысқа енгізіледі).

4. Республика Конституциясының 57-бабының б)-тармақшасында көзделген ретте Үкімет мүшелері Парламент Палаталарына есеп береді.

Ескерту. 11-бапқа өзгерістер енгізілді - ҚР 1999.05.06. № 379, 2007.06.19. № 267; 15.06.2017 № 75-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен бастап қолданысқа енгізіледі) Конституциялық заңдарымен.

III ТАРАУ. РЕСПУБЛИКА ҮКІМЕТІНІҢ МЕМЛЕКЕТТІК ОРГАНДАРМЕН ҚАРЫМ-ҚАТЫНАСЫ

12-бап. Республика Президентімен қарым-қатынасы

1. Республика Үкіметі:

1) Президент тапсырмаларының орындалуы және өз қызметінің басқа да бағыттары туралы Президентке тұрақты түрде ақпарат беріп отырады;

2) Республика Президенті актілерінің орындалуын ұйымдастырады және оларды министрліктер мен жергілікті атқарушы органдардың орындауын бақылауды жүзеге асырады.

2. Алып тасталды – ҚР 05.07.2024 № 109-VIII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Конституциялық заңымен.

3. Алып тасталды – ҚР 19.04.2023 № 222-VII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Конституциялық заңымен.

Ескерту. 12-бап жаңа редакцияда - ҚР 15.06.2017 № 75-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен бастап қолданысқа енгізіледі); өзгеріс енгізілді – ҚР 19.04.2023 № 222-VII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 05.07.2024 № 109-VIII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Конституциялық заңдарымен

13-бап. Республика Парламентімен қарым-қатынасы

1. Республика Үкіметінің заң шығару бастамашылығы құқығы болады, ол тек қана Парламент Мәжілісінде жүзеге асырылады. Заң актісінің жобасын енгізу туралы шешім Үкіметтің тиісті қаулысын шығару жолымен қабылданады.

2. Республика Үкіметі:

1) Республика заңдарының орындалуын қамтамасыз етеді, оларды министрліктердің және жергілікті атқарушы органдардың орындауын бақылайды;

2) Парламентке республикалық бюджетті және оның атқарылуы туралы есепті табыс етеді;

3) мемлекеттік кірісті қысқартуды немесе мемлекеттік шығысты ұлғайтуды көздейтін Республика заңдарының жобалары жөнінде қорытындылар береді;

4) Парламент депутаттарының сұрауларына жауап береді.

Ескерту. 13-бапқа өзгерістер енгізілді - ҚР 1999.05.06. № 379 Конституциялық Заңымен; 15.06.2017 № 75-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен бастап қолданысқа енгізіледі) Конституциялық заңдарымен.

14-бап. Министрліктермен қарым-қатынасы

Республика Үкіметі:

1) министрліктердің қызметіне басшылықты жүзеге асырады, олардың Республика заңдарын, Президентінің және Үкіметінің актілерін орындауын қамтамасыз етеді;

2) министрлердің ұсынуы бойынша министрліктер туралы ережелерді, олардың аумақтық органдарындағы және өздеріне ведомстволық бағынысты мемлекеттік мекемелердегі адам санын ескере отырып, солардың штат санының лимиттерін бекітеді ;

3) министрліктер актілерінің толық немесе бір бөлігінде күшін жояды немесе қолданылуын тоқтата тұрады;

4) сыртқы істер, қорғаныс, ішкі істер министрлерінің орынбасарларын қоспағанда, министрлердің ұсынуы бойынша олардың орынбасарларын қызметке тағайындайды және қызметтен босатады;

5) өзіне Қазақстан Республикасының Конституциясымен, заңдарымен және Президентінің актілерімен жүктелген өзге де функцияларды орындайды.

Ескерту. 14-бап жаңа редакцияда - ҚР 15.06.2017 № 75-VI Конституциялық заңымен (алғашқы ресми жарияланған күнінен бастап қолданысқа енгізіледі).

15-бап.

Ескерту. 15-бап алып тасталды - Қазақстан Республикасының 2007.06.19. № 267 Конституциялық Заңымен.

16-бап. Жергілікті атқарушы органдармен қарым-қатынасы

1. Республика Үкіметі:

1) мемлекеттік басқару мәселелері жөніндегі Республика атқарушы органдарының қызметіне басшылықты жүзеге асырады, олардың Республика заңдарын, Президенті мен Үкіметінің актілерін орындауын бақылайды;

2) жергілікті атқарушы органдар актілерінің күшін толығымен немесе бір бөлігінде жояды не тоқтата тұрады, оларды жою не тоқтата тұру туралы Республика Президентінің қарауына ұсыныстар енгізеді;

2. Тиісті жергілікті атқарушы органдарды басқаратын әкімшілік-аумақтық бөліністердің әкімдері Республика Президенті мен Үкіметінің өкілдері болып табылады және Республика Үкіметіне мемлекеттік басқару мәселелері жөнінде ұсыныстар енгізеді.

17-бап. Республика Үкіметінің республикалық бюджеттен қаржыландырылатын өзге де мемлекеттік органдармен қарым-қатынасы

Республика Үкіметі заңдарда белгіленген тәртіппен өзге де, соның ішінде республикалық бюджеттен қаржыландырылатын, арнаулы мемлекеттік органдардың қызметін қаржылық және материалдық-техникалық қамтамасыз ету мәселелерін шешеді.

IV ТАРАУ. РЕСПУБЛИКА ҮКІМЕТІНІҢ ҚЫЗМЕТІН ҰЙЫМДАСТЫРУ

18-бап. Республика Үкіметінің отырыстары

1. Үкіметтің отырыстары айына кемінде бір рет өткізіліп отырады.

2. Үкіметтің отырыстарын Премьер-Министр не Республика Президенті шақырады.

3. Үкіметтің отырыстарында Премьер-Министр төрағалық етеді, ол болмаған кезде міндеттердің бөлінуіне сәйкес Премьер-Министрдің міндетін атқаратын Премьер-Министрдің орынбасары төрағалық етеді. Үкімет ерекше маңызды мәселелерді қараған кезде қажеттігіне қарай оның отырыстарында Республика Президенті төрағалық етеді.

4. Үкімет мүшелерінің кемінде үштен екісі Үкімет отырысына қатысса, отырыс құқылы болып саналады. Үкімет мүшелері оның отырыстарына алмастыру құқығынсыз қатысады.

5. Үкімет отырыстары ашық болады. Президенттің не Премьер-Министрдің бастамасымен Үкіметтің жабық отырыстары өткізілуі мүмкін.

6. Үкімет отырыстарын әзірлеу мен өткізу тәртібі Үкімет Регламентімен белгіленеді.

Ескерту. 18-бапқа өзгеріс енгізілді - ҚР 15.06.2017 № 75-VI Конституциялық заңымен (алғашқы ресми жарияланған күнінен бастап қолданысқа енгізіледі).

19-бап. Республика Премьер-Министрі

1. Республика Премьер-Министрі:

1) Үкіметтің жұмысын ұйымдастырады және Үкімет мүшелерінің арасында функционалдық міндеттерді бөледі;

2) Республика Президентімен, Парламентпен, Конституциялық Сотпен, Жоғарғы Сотпен, Бас прокуратурамен және басқа да мемлекеттік органдармен қарым-қатынастарда Үкімет атынан өкілдік етеді немесе Үкімет атынан өкілдік етуді тапсырады;

3) халықаралық қатынастарда Үкімет атынан өкілдік етеді немесе Үкімет атынан өкілдік етуді тапсырады және үкіметаралық шарттар мен келісімдерге қол қояды;

4) Республика Президентіне: Үкіметтің құрылымы мен құрамы туралы; сыртқы істер, қорғаныс, ішкі істер министрлерін қоспағанда, Парламент Мәжілісімен консультациялардан кейін Үкімет мүшелерін қызметке тағайындау үшін кандидатуралар жөнінде; сыртқы істер, қорғаныс, ішкі істер министрлерін қоспағанда, Үкімет мүшесін, оның ішінде Үкіметтің жүргізіп отырған саясатымен келіспейтін немесе оны жүргізбейтін Үкімет мүшесін қызметтен босату туралы ұсынулар енгізеді;

5) Республика Президентімен мемлекеттік бюджет есебінен қамтылатын барлық органдар үшін қаржыландырудың және қызметкерлердің еңбегіне ақы төлеудің бірыңғай жүйесін келіседі;

6) Үкімет қызметінің негізгі бағыттары жөнінде және оның аса маңызды барлық шешімдері жөнінде Президентке және Парламентке баяндап отырады;

7) Үкімет мүшелерінің және жергілікті атқарушы органдар басшыларының есептерін тыңдайды;

8) Үкімет жанындағы консультациялық-кеңесші органдарды құрады және таратады;

9) Үкіметтің қызметін ұйымдастыруға және оған басшылық жасауға байланысты басқа да функцияларды орындайды.

2. Премьер-Министр болмаған жағдайда оның міндеттерін Премьер-Министр белгілеген тәртіппен Премьер-Министрдің орынбасарларының бірі атқарады.

Ескерту. 19-бапқа өзгерістер енгізілді - ҚР 1999.05.06 № 379 Конституциялық Заңымен, 2004.11.24 № 604 (01.01. 2005 бастап күшіне енеді) Заңымен, 2007.06.19 № 267; 29.09.2014 № 238-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 15.06.2017 № 75-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен бастап қолданысқа енгізіледі); 05.11.2022 № 156-VII (01.01.2023 бастап қолданысқа енгізіледі) Конституциялық заңдарымен.

20-бап. Премьер-Министрдің орынбасарлары және Республика Үкіметінің өзге де мүшелері

1. Премьер-Министрдің орынбасарлары өз қызметін Республиканың Премьер-Министрі белгілейтін міндеттердің бөлінуіне сәйкес жүзеге асырады.

2. Үкімет мүшелері:

- 1) тиісті мемлекеттік органдарға басшылықты жүзеге асырады;
- 2) өздеріне қатысты басшылықты жүзеге асыратын мемлекеттік органдардың тиісті салаларда мемлекеттік саясатты қалыптастыруын қамтамасыз етеді;
- 3) заңнамада көзделген шекте салааралық үйлестіруді қамтамасыз етеді;
- 4) өз құзыреті шегінде шешімдер қабылдауда дербес болады;
- 5) Республика Премьер-Министрінің алдында өздеріне бағынышты мемлекеттік органдардың жұмысы үшін дербес жауап береді;
- 6) тиісті мемлекеттік органдардың қарауындағы мемлекеттік басқару саласындағы (аясындағы) істің жайына және заңдардың, Қазақстан Республикасының Президенті мен Үкіметі актілерінің орындалуын қамтамасыз ету үшін жауапты.

3. Министрліктердің басшылары болып табылмайтын Үкімет мүшелері өз қызметін Қазақстан Республикасының Үкіметі бекітетін олар туралы ережелерге сәйкес жүзеге асырады.

Ескерту. 20-бап жаңа редакцияда - ҚР 1999.05.06. № 379 Конституциялық заңымен; өзгерістер енгізілді - ҚР 2007.06.19. № 267; 15.06.2017 № 75-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен бастап қолданысқа енгізіледі); 05.07.2024 № 109-VIII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Конституциялық заңдарымен.

21-бап.

Ескерту. 21-бап алып тасталды – ҚР 1999.05.06. № 379 Конституциялық Заңымен.

21-1-бап. Министрліктің жауапты хатшысы

Ескерту. 21-1-бап алып тасталды – ҚР Конституциялық заңымен 30.12.2020 № 392-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі).

22-бап. Республика министрлігі

1. Министрлік Республиканың тиісті мемлекеттік басқару саласына (аясына) – басшылықты, сондай-ақ заңнамада көзделген шектерде салааралық үйлестіруді жүзеге асыратын орталық атқарушы органы болып табылады.

Министрлік өз құзыреті шегінде стратегиялық, реттеу, іске асыру және бақылау-қадағалау функцияларын жүзеге асырады.

Министрлік Қазақстан Республикасының Президенті айқындаған мемлекеттің ішкі және сыртқы саясатының негізгі бағыттары және Қазақстан Республикасының Үкіметі әзірлеген мемлекеттің әлеуметтік-экономикалық саясатының, оның қорғаныс қабілетінің, қауіпсіздігінің, қоғамдық тәртіпті қамтамасыз етудің негізгі бағыттары негізінде және оларды орындау үшін Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына сәйкес тиісті салаларда мемлекеттік саясатты қалыптастырады.

2. Министрлікті Республика Премьер-Министрінің ұсынысы бойынша Республика Президенті құрады, қайта ұйымдастырады және таратады.

2-1. Министрлік Республика Үкіметінің құзыретіне жатқызылмаған мәселелер бойынша өз құзыреті шегінде шешімдерді өз бетінше қабылдауға өкілетті.

2-2. Ведомстволар, департаменттер және басқармалар министрліктің құрылымдық бөлімшелері болып табылады.

Үкімет құрамына кіретін құқық қорғау органдары үшін, мемлекеттік қызметтің ерекше түрі ескеріле отырып, қызметтер құруға жол беріледі.

Министрліктің құрылымын және оның құрылымдық бөлімшелері туралы ережелерді министр бекітеді.

Министрлік қызметтерінің, департаменттері мен басқармаларының жиынтығы оның аппараты болып табылады.

3. Министрліктің алқасы министрдің жанындағы консультативтік-кеңесші орган болып табылады. Алқаның сандық және адам құрамын министрліктің, мемлекеттік комитеттің құрылымдық бөлімшелері басшыларының қатарынан министр бекітеді.

4. Министрлік, қабылдаған шешімдер министрдің бұйрықтарымен ресімделеді.

Ескерту. 22-бапқа өзгерістер енгізілді - ҚР 1999.05.06 № 379 Заңымен; 2007.06.19 № 267; 29.09.2014 № 238-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 30.12.2020 № 392-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 05.11.2022 № 156-VII (01.01.2023 бастап қолданысқа енгізіледі); 19.04.2023 № 222-VII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 05.07.2024 № 109-VIII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Конституциялық заңдарымен.

23-бап. Үкіметтің құрамына кірмейтін орталық атқарушы орган

Ескерту. 23-бап алып тасталды - ҚР 15.06.2017 № 75-VI Конституциялық заңымен (алғашқы ресми жарияланған күнінен бастап қолданысқа енгізіледі).

24-бап. Орталық атқарушы органның ведомствосы

1. Республиканың орталық атқарушы органының комитеті ведомство болып табылады.

Ведомствоның аумақтық бөлімшелері болуы мүмкін.

2. Ведомствоны тиісті орталық атқарушы орган басшысының ұсынуымен Республика Үкіметі құрады, қайта ұйымдастырады және таратады.

3. Ведомство басшысын тиісті орталық атқарушы органның басшысы қызметке тағайындайды және қызметтен босатады.

4. Ведомство Республиканың орталық атқарушы органының құзыреті шегінде реттеу, іске асыру және бақылау-қадағалау функцияларын жүзеге асыра алады, сондай-ақ орталық атқарушы органның стратегиялық функцияларын орындауға ведомствоның құзыреті шегінде қатыса алады.

5. Ведомство шығаратын актінің нысаны ведомство басшысының бұйрығы болып табылады.

Ведомствоның актілерін толығымен не бір бөлігінде күшін жоюды не тоқтата тұруды құрылымына ведомство кіретін орталық атқарушы органның басшысы жүзеге асырады.

6. Ведомство құрылымын тиісті орталық атқарушы органның басшысы бекітеді. Ведомствоның құзыретін және өзге мемлекеттік органдармен өзара іс-қимыл жасау тәртібін құрылымына осы ведомство кіретін орталық атқарушы органның басшысы айқындайды.

Ескерту. 24-бап жаңа редакцияда - ҚР 2007.06.19 № 267 Конституциялық Заңымен; өзгеріс енгізілді - ҚР 29.09.2014 № 238-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 30.12.2020 № 392-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Конституциялық заңымен.

25-бап. Республика Премьер-Министрі мен Үкіметінің қызметін ақпараттық-талдау және ұйымдық-құқықтық жағынан қамтамасыз ету

1. Республика Премьер-Министрі мен Үкіметінің қызметін ақпараттық-талдамалық және ұйымдық-құқықтық жағынан қамтамасыз етуді Республика Үкіметі Аппараты жүзеге асырады.

2. Республика Үкіметі Аппаратын құру, қайта ұйымдастыру және тарату тәртібі, Республика Үкіметі Аппараты басшысының және оның өзге де мемлекеттік қызметшілерінің құқықтық жағдайы, оларды лауазымдарға тағайындау мен лауазымдарынан босатудың тәртібі Қазақстан Республикасының заңнамасында айқындалады.

Ескерту. 25-бап жаңа редакцияда – ҚР 06.05.1999 № 379; өзгеріс енгізілді – ҚР 19.04.2023 № 222-VII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Конституциялық заңдарымен.

26-бап. Республика Үкіметі жанындағы консультативтік-кеңесші органдар

1. Республика Үкіметі жанындағы комиссиялар, кеңестер мен консультативтік-кеңесші органдар үкімет құзыретіне жататын мәселелер бойынша ұсыныстарды талдап жасау үшін құрылады.

2. Консультативтік-кеңесші органдарды Премьер-Министр, оның орынбасарлары, Үкімет мүшелері басқарады.

3. Үкімет жанындағы консультативтік-кеңесші органдардың шешімдері ұсынымдық сипатта болады.

27-бап. Осы Конституциялық заңның күшіне енгізілу тәртібі

Осы Конституциялық заң жарияланған күнінен бастап күшіне енеді.

*Қазақстан Республикасының
Президенті*

© 2012. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің «Қазақстан Республикасының Заңнама және құқықтық ақпарат институты» ШЖҚ РМК